

**concerto
BUDAPEST**

Mihail **PLETNYOV**
Kristīne **BALANAS**

és a Concerto Budapest

2024. FEBRUÁR 17. SZOMBAT 19.30

Zeneakadémia | Nagyterem

GLAZUNOV

E-dúr szvit, „A középkorból”, op. 79 – Prelúd

MIHAIL PLETNYOV

Hegedűverseny

1. *Andante*
2. *Allegretto*
3. *Lugubre*

- szünet -

CSAJKOVSZKIJ

Manfréd-szimfónia, op. 58

1. *Lento lugubre*
2. *Vivace con spirito*
3. *Pastorale, Andante con moto*
4. *Allegro con fuoco*

Kristīne Balanas hegedű
Concerto Budapest

Vezényel: **Mihail Pletnyov**

CONCERTO BUDAPEST SZIMFONIKUS ZENEKAR – zene szenvedéllyel

A Concerto Budapest szimfonikus zenekar Magyarország egyik vezető nagyzenekara. Egyéni hangzásával, nagy ívű műsorszerkesztésével különleges és meghatározó szereplője a magyar és nemzetközi zenei életnek. Széles repertoárja a jól ismert klasszikusoktól napjaink kortárs darabjaiig terjed. Progresszív karaktere elementáris erővel nyilvánul meg zenészei játékában, előadásukat a zene szenvedélyes szeretetével teszik feledhetetlenné a közönség számára is.

A zenekar egyike Magyarország legrégebbi együtteseinek, a több mint százéves múltat magáénak tudható Concerto Budapest elődje 1907-ben alakult meg. Zeneigazgatója és vezető karmestere a 2007-es centenárium óta Keller András világhírű hegedűművész-professzor, a Keller Quartet alapítója.

A Concerto Budapest Keller András személyében és vezetésével a magyar kamarazenélés legnemesebb tradícióit viszi tovább, melyeket Bartók Bélától és Weiner Leótól Végh Sándoron és Rados Ferencen át Kurtág Györgyig ívelő folytonosság és zenei szellemiség fémjelez.

A zenekar állandó vendégei olyan elismert magyar zenészek, mint Takács-Nagy Gábor, Eötvös Péter, Ránki Dezső, Várjon Dénes, Kelemen Barnabás, Baráti Kristóf, Fenyő László, Szűcs Máté, Berecz Mihály és Perényi Miklós, visszatérő nemzetközi vendégzsolistái közé tartozik Gidon Kremer, Heinz Holliger, Isabelle Faust, Khatia Buniatishvili, Lucas Debargue, Mihail Pletnyov és Jevgenyij Koroljov.

A Concerto Budapest tiszteletbeli elnöke Kurtág György, a kortárs zene élő legendája.

KEDVES KÖZÖNSÉGÜNK!

Az idei évad koncertismertetőit egy zenetudós írja. Nem kell megijedni: Mona Dániel zenetörténész valamennyi általa vezetett műsorban vagy a keze alól kikerülő írásban arra törekszik, hogy közvetlen, figyelemfelkeltő és gyakran szórakoztató stílusban hozza közelebb a klasszikus zenét a hallgatókhoz. Ifjúsági programok vezetője, hangversenyek és fesztiválok házigazdája, pódiumbeszélgetések moderátora, zenekritikus és tanár – egyszerűen ismeri a hazai koncertélet történéseit és szereplőit, valamint tudja, hogyan lehet közérthetően beszélni a zenéről. Koncertjeinkre is alkalmazható mottója: **HALLGASSANAK SOK JÓ ZENÉT!**

Alekszandr Konsztantyinovics GLAZUNOV

E-dúr szvit, „A középkorból”, op. 79 – Prelűd

- 1. A négytételes zenekari szvit 1902-ben, Glazunov legsikeresebb periódusában született.**
- 2. Az alcím a szerzőtől származik, és a középkori európai hangulatok és képek megidézésére utal.**
- 3. A Prelűd kiváló példa rá, milyen nagyszerűen hangszerelt Glazunov.**

Ha négytételes zenekari művel találkozunk, mindig gyanút kell fognunk, hogy esetleg szimfóniáról van szó. S bár a szvit kifejezés jelentheti azt is, hogy csak egészen lazán fűződnek egymáshoz a tételek, Glazunov darabjának esetében még a szimfóniánál is szorosabb a kapcsolatuk. A szerző négy középkori jelenetet ábrázol, ahogy azt a 20. század legelején élő művészek elképzelték. A műben megjelennek a keresztes lovagok, hallható egy trubadúr szerenádja, sőt haláltánc is, ám a koncerten most az egyik legabsztraktabb és talán legváltozatosabb tétel, a darabot nyitányként indító Prelűd szólal meg. Glazunov, aki ekkoriban a szentpétervári konzervatórium tanára volt, híres hegedűversenye és 8. szimfóniája előtt komponálta ezt a manapság jóval ritkábban hallható szvitet. Pedig ebben a műben is jelen van zsenialitása: finom átmenetek, fantáziadús hangszerelés és áradó dallamok. A Prelűd Ravel *Bolerójának* távoli rokonaként is értelmezhető. A szvit nyitótétele egyetlen hatalmas crescendóból és fényesedésből áll, akárcsak a *Bolero*. Halk, mély, lassan lépdelő és építkező hangokkal indul, szinte észrevétlenül folynak és kapcsolódnak be a változatos szólamok. A „sötét középkor” ütemről ütemre világosodik, és mintha csak közeledne egy karaván, erősödik is. Ravel darabjával ellentétben azonban itt távolodás is van: szinte látjuk a karavánt, amelytől békésen, fafűvösök és triangulum kíséretében búcsúzunk el.

Mihail PLETNYOV

Hegedűverseny

- 1. A művet 2023. március 30-án mutatták be Novoszibirszk városában, Vagyim Repin szólójával.**
- 2. Pletnyov nemcsak zongoristaként, karmesterként és zeneszerzőként kiváló, de gyakran dolgozza át nagy elődök népszerű műveit is.**
- 2. A szerző ritkán komponál vonóshangszerre, ezért hegedűversenye különleges helyet foglal el az életműben.**

A zenetudósok gyakran megkapják kritikának, hogy mit tudnak ők a zenéről, ha nem is játszanak professzionális szinten egyetlen hangszeren sem. De még a karmestereket is gyakran kikezdi a közvélemény, hogy ők az egyedüli zenészek, akik nem adnak ki semmilyen hangot. Vagy egyes zeneszerzőket is megszólhatnak, amiért olyat vetnek papírra, amit nem lehet eljátszani az adott hangszeren. Épp ezért kiváltképp meggyőző, autentikus és bámulatos tud lenni, amikor valaki nem csupán kiáll a zenekar élére, hanem maga is ismeri a hangszerek világát, működését, lelkét. Az 1957-es születésű Mihail Pletnyov zongoraművészként kezdte pályáját, ám 1990-es zenekaralapítása óta karmesterként is komoly tényező a klasszikus zenei életben. Éjjel-nappal a zenében élő művészként már-már természetes, hogy az ő fejében is születnek új zenei gondolatok, vagy hogy annyira ismer egy-egy partitúrát, hogy szeretné másképp megszólaltatni. Zongoraátiratai a liszti virtuóz kultúrát folytatva elsősorban saját magának készültek, de műveinek előadói közt találjuk Martha Argerich, Kirill Gerstein, Gidon Kremer, Daniil Trifonov és Steven Isserlis nevét is. Utóbbinak dedikálta csellószonátáját, Vagyim Repin pedig egyik legfrissebb műve, a hegedűverseny címzettje volt. *„A mű rendkívül expresszív zenéjével egyfajta vallomásként is hallgatható. A szólista és a zenekar egyaránt ki-kitör a zenei szövetből, mint egy az idő síkját megbontó síkoly”* – írja Repin. A gyakran fájdalmakat is felmutató darab a harmadik tételre gyászindulóba fordul. Pletnyov zenéje áttetszően tiszta, mégis teli van ötlettel és mondanivalóval. Érzelmek, ahogy egy sokrétű zenész fejből kipattannak – így foglalhatnánk össze a művet.

Pjotr Iljics CSAJKOVSZKIJ

Manfréd-szimfónia, op. 58

- 1. A négytétéles szimfónia Byron Manfréd című drámája nyomán készült 1885-ben.**
- 2. Ez Csajkovszkij egyetlen többtétéles programzenéje.**
- 3. A négy tétel Manfréd jellemét, az alpesi tündéreket, pasztorális hangulatokat és a címszereplő megváltással kísért halálát festi meg.**

Égészen elképesztő, ahogy a 19. században az úgynevezett romantika művészei – művészeti ágtól függetlenül – újra és újra keresztelték egymás útjait, ahogy a legnagyobb nevek találkoznak egy-egy alkotásban. Hogy Goethe *Faustja* nemcsak zeneszerzőket ihletett meg, de hatással volt Byronra is, aki állítása szerint akkor még nem ismerte, a *Manfrédról* mégis ordít Goethe hatása. És hogy aztán Byron drámái költeménye meghatotta Balakirevet, mégsem ő komponált belőle zeneművet, hanem hosszasan rábeszélte erre Csajkovszkijt. Ő aztán világossá tette, hogy a *Manfréd* nem pusztán egy a szimfóniái közül, hiszen nem adott neki sorszámot, csak címet. Az első tételben a főhőst látjuk, ahogy megtörtén bolyong az Alpokban. Próbálja egyben tartani a lelkét, miután egy számunkra ismeretlen bűn következtében elvesztette kedvesét, Astartét. Az önmagával viaskodás és a valaha benne élt harciasság zenéje keveredik itt, egy ponton pedig feltűnik Astarte portréja is. A tételben hallható komor és intenzív ereszkedő téma többször visszatér a mű folyamán. Scherzo következik, amely Manfréd és az alpesi tündérek találkozáját mutatja be a szívárvány alatt. Könnyedség, vidámság, játékoság, színek és napsütés – a természetfeletti erők az addigi földi gyötrelmekkel teljesen ellentétes zenét hoznak. A lassú tétel egyszerre tipikus és atipikus Csajkovszkij. Pasztorális hangvételű, az alpesi emberek életét bemutató, fantasztikusan hangszerelt zene, mégis hiányzik belőle az a melegség és szenvedély, amelytől maradéktalanul megnyugtató lenne. A fináléban aztán Ariman föld alatti palotájában találjuk magunkat egy bacchanália kellős közepén, ahol Astarte szelleme is feltűnik. A lány megszabadítja szerelmét a szenvedéstől: Manfréd meghal. S noha Byronnál nyitva marad a kérdés, vajon feloldozást nyer-e a férfi, Csajkovszkij harmonikusan engedi össze a két szerelmes zenei témáját, letéve ezzel voksát az ügyben.

Mihail PLETNYOV zongoraművész, karmester

„Kétség nem fér hozzá: Pletnyov a lehető legnagyobb igényességgel, a részletek iránti teljes felelősséggel zongorázik, billentése különlegesen magas, sőt érzéki.” Így jellemezte egy hazai kritikus az orosz karmester-zongorista Mozart-játékát, s bizonyára nem az volt az első alkalom, hogy hallhatta őt. Mihail Pletnyov 1987 óta a magyar koncertpódiumok visszatérő vendége, s méltán vált többek közt a budapesti közönség kedvencévé is. Huszonegy évesen megnyerte a moszkvai Csajkovszkij Nemzetközi Zongoraversenyt, és azonnal lenyűgöző világ körüli turnékra szóló meghívásokkal halmozták el. Karrierje egy időre a vasfüggönyön belül rekedt, hiszen mikor a Szovjetunió bevonult Afganisztánba, Pletnyov meghívásait lemondták. Mindezt sztoikus nyugalommal vette tudomásul, és tanítani kezdett. Visszatekintve gazdagító időszakként értékelte ezeket az éveket, amelyek lehet, hogy a korai kiégéstől mentették meg. A szovjet rendszer összeomlását követően úgy döntött, kipróbálja magát a karmesteri hivatásban is: megalapította az Orosz Nemzeti Zenekart, amelynek azóta is vezető karmestere. Zongoristaként óriási repertoárt és számos lemezfelvételt tudhat magáénak, s komponistaként is aktív. Mihail Pletnyovot a Concerto Budapest rezidens művészeként több alkalommal is köszönthettük már a pódiumon karmesterként vagy zongoraművészként. A két évtizede Svájcban élő művész számos egyéb elismerés mellett több Echo Klassik- és egy Grammy-díj birtokosa is.

© Aiga Ozolina

Kristīne BALANAS hegedűművész

A *The Times* által káprázatos virtuozitású zenészként jellemzett lett muzsikusa a nemzetközi színtér egyik leggyorsabban feltörekvő tehetsége, akit nemrég hazája rangos Grand Music Awards-díjtadóján az év fiatal művészeként ismertek el. A 66. Nemzetközi ARD Zenei Verseny díjazottja. A Royal Academy of Musicon végezte tanulmányait, ahol Pauk Györgynél tanult, valamint a Hochschule für Musik Hanns Eislerben, Kolja Blacher növendékeként. A mai napig Leonidas Kavakos mentorálta. Szólistaként fellépett többek között a Londoni Filharmonikus Zenekarral, a Bajor Rádió Szimfonikus Zenekarával, a Royal Filharmonikus Zenekarral, az Orchestre de Chambre de Paris hangversenymestereként, mások mellett Ainārs Rubiķis, Rory MacDonald és Gad Kadosh vezényletével. Rendszeres vendégszólistája a Lett Nemzeti Rádió hangversenyeinek, fellépett a BBC Radio 3 *In Tune* és a BBC One *The One Show* című műsorában, valamint adott hangversenyt a Purcell Roomban, a St. John's Smith Square-ben és a Kings Place-ben. A kortárs és kevésbé ismert művek elkötelezett nagykövete. Kamarazenészként együtt dolgozott Maxim Vengerovval, Vadim Gluzmannal, Boris Garlitskyval, Roland Krueggerrel és Rüdiger Lotterrel.

Kristīne Balanas egy 1787-es Antonio Vivaldi hegedűn játszik, amelyet a The Little Butterfly Foundation kölcsönzött neki.

17 FEBRUARY 2024 19.30 | LISZT ACADEMY, GRAND HALL

Mikhail **PLETNEV**, Kristīne **BALANAS** and the Concerto Budapest

GLAZUNOV: From the Middle Ages - Suite, Op. 79 - 1. Prélude

MIKHAIL PLETNEV: Violin Concerto

TCHAIKOVSKY: Manfred Symphony, Op. 58

Kristīne Balanas violin

Concerto Budapest Symphony Orchestra

Conductor: **Mikhail Pletnev**

Mikhail Pletnev became famous as a virtuoso pianist about four and a half decades ago. However, he has also been internationally acknowledged as a conductor and composer for some time. On this occasion, the audience will encounter the Russian musician as a conductor and composer who is a regular returning guest of Concerto Budapest. His Concerto for Violin will be heard at the heart of the programme. Its soloist will be Kristīne Balanas, who has participated successfully in different competitions, and who was a student of the Hungarian violinist George Pauk. Alexander Glazunov's Suite in E major from 1902 will be performed as the first piece of the concert. It is no wonder that its subtitle is "From the Middle Ages", since this four-movement work cites a troubadour serenade, a crusade, and the danse macabre associated with the Dies Irae motif. Finally, Tchaikovsky's unnumbered program symphony will be played, which was inspired by Byron and premiered in 1886 in Moscow. The composer, who was always anxious even when there was no reason to be, assessed the performance as follows: "The premiere of the Manfred Symphony went absolutely fine. Still, I was of the impression that the audience was not able to grasp it, and received it in a cool and indifferent way. As a result, not even the ovation could rid me of this feeling at the end of the concert."

**concerto
BUDAPEST**

Moz

art

nap

Művészeti vezető:
Keller András

**2024.
március 3.
vasárnap, 16.00
Zeneakadémia**

**D-dúr, „Haffner”-
szerenád K. 250**

**Közreműködik:
Concerto Budapest**

Hangversenymester:

**Arvid
Engegård**

**Concerto
BUDAPEST**

 concertobudapest.hu

 [concertobudapest](https://www.facebook.com/concertobudapest)

 [concerto_budapest](https://www.instagram.com/concerto_budapest)

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM